

Zəngilan Rayonundan Axan Oxçuçay Hər Zaman Ermənistan Ərazisində Səyane Suları ilə Çirkləndirilib.

Yer üzündə həyatın davam etməsi üçün su lazımdır. Ancaq insanlar bu qiymətli resursla həmişə diqqətli olmurlar. İnsanlar susuzluğunu yatırtmaq üçün su içir, çaylardan və okeanlardan balıq yeyir, sudan enerji istehsal etmək üçün istifadə edir, əyləncə və istirahət üçün sudan həzz alır. Əslində, bir çox insanlar təmiz, təhlükəsiz su ilə zahirən bitməyən tədarükü təbii hesab edirlər. Bununla belə çimərliklər çirklənmiş sulara görə bağlanıb. Okeanlar vəhşi təbiəti, balıqları və quşları öldürə bilən plastiklərlə çirklənir. Fabriklər kimyəvi maddələri və lilləri su yollarına vuraraq çirklənməyə səbəb olur. Real Həyatdan Nümunə olaraq.

Zəngilan rayonundan axan Oxçuçay hər zaman Ermənistan ərazisində səyane suları ilə çirkləndirilib. Belə ki, bu çaydan sənaye obyektlərinin kollektoru qismində istifadə edilib. Bu, sözügedən çayın su resurslarının Azərbaycan ərazisində istifadə üçün yararsız hala gətirib. Ölkənin su resurslarının 70%-i qonşu ölkələrdə formalaşan su kütlələrindən son dərəcə asılıdır, Oxçuçayın suyundan isə suvarmada geniş istifadə edilir. Çayın aşağı axarı Araz çayına tökülür, bununla da bu çayın suyunun keyfiyyəti də kənd təsərrüfatı sənayesi üçün yararsız hala gəlir.

MÜƏLLİF: İBRAHİM İSMAYİL. MÜƏLLİF HÜQUQLARI QORUNUR.

Ermənistanda fəaliyyət göstərən mis-molibden zavodunun və mis-filiztəmizləyici kombinatın tullantılarının suya axıdılması nəticəsində ətraf-mühitə böyük həcmdə ağır metal duzları atılır. Oxçuçayın çirklənməsi faunanın məhv olması ilə yanaşı həm də insan sağlamlığı üçün son dərəcə təhlükəlidir. Belə sudan istifadə həzm pozuntuları, böyrəklərdə və sümük toxumasında destruktiv proseslərdən tutmuş orqanizmin ürək-damar, əsəb və qan dövranı sistemlərinin xəstəlikləri kimi çox zərərli fəsadlara səbəb ola bilər.

OXÇU ÇAYIN TƏMİZ HALI. FƏRQ GÖZ QABAĞINDADIR.

Bu məqalədə su ilə əlaqəli ehtiyatların qorunması ilə bağlı ekoloji problemləri iqtisadi baxımdan təhlil edilməlidir. Ekoloji problemlərin xərcləri və faydalarının təhlili mürəkkəb bir işdir. Lakin bu cür təhlillər indi dövlət siyasətinin bir hissəsidir.

MÜƏLLİF: İBRAHİM İSMAYİL. MÜƏLLİF HÜQUQLARI QORUNUR.

Təklif edirəm ki, ölkəmizdə COP komitəsi və yaxud Ətraf Mühitin Mühafizəsi Agentliyini yaradılsın və hökumətin Ətraf Mühitin Mühafizəsi Agentliyini hər bir tənzimləyici qərarına xərc-fayda təhlilini daxil etməyi tələb olunsun. Son qərarlar ciddi şəkildə xərc-fayda təhlili əsasında və həmçinin dövlət siyasəti əsasında verilsin. Dövlətimiz ətraf mühitin qorunması ilə bağlı iqtisadi cəhətdən əsaslandırılmış qərarlar qəbul etmək üçün etibarlı metodlardan istifadə etməyin vacibliyini qəbul etməlidir. Biz müxtəlif ekoloji problemlərlə bağlı xərcləri və faydaları təhlil etmək üçün yeni başlayan ekoloji iqtisadçıları ortalığa çıxarmalıyıq. Real həyatda bir çox ekoloji vəziyyətlər mürəkkəbdir. Ətraf mühitin gələcəyi və ətraf mühitə dəymiş zərərin təmizlənməsinin qiyməti ilə bağlı savadlı qərarlar qəbul etməyimizə kömək edəcək bəzi alətlər və texnikaları öyrənmək üçün sadələşdirilmiş perspektivdən istifadə etməliyik. Bu iqtisadi alətləri və texnikaları mürəkkəb ekoloji məsələlərə tətbiq edərkən baş verən bəzi çətinlikləri də təqdim edirik.

Xüsusilə, üç ekoloji iqtisadiyyat problemini araşdırmaq üçün 3 ssenari təklif edirəm.

- **Ətraf mühitin qorunmasının faydalarının ölçülməsi.**
- **Məqbul çirklənmə səviyyələrinin tapılması.**
- **Məhdudiyyətsiz giriş səbəbiylə həddindən artıq istifadəyə qarşı ümumi resursların qorunması.**

Tarix: 11/14/2024

İmza:

